

R O M A N I A
MINISTERUL EDUCATIEI NATIONALE
Str. Gen. Berthelot 28-30, Bucuresti – 70738, Tel.& Fax. (+40 1) 310.4214/3145420

Limba și literatura latină

Programa pentru

- examenul de definitivare în învățământ
- obținerea gradului didactic II

Tematica pentru

- obținerea gradului didactic I
- perfecționarea periodică

Aprobate prin
Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3442/ 21.03.2000

LIMBA LATINĂ

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentele propuneri privind evaluarea etapelor de formare continuă a personalului didactic se adresează profesorilor de limba latină din gimnaziu, clasa a VIII-a, și din liceu, clasele IX-XII și XIII.

Avem în vedere perfecționarea prin definitivarea în învățământ și acordarea gradelor didactice II și I, precum și perfecționarea o dată la cinci ani a personalului didactic.

Elementul de noutate se referă la exigențele reformei față de pregătirea profesorilor, potrivit standardelor societății contemporane de eficiență și de eficacitate a sistemului de învățământ; dincolo de o solidă pregătire de specialitate, profesorului i se cere desfășurarea eficientă a unui demers formativ referitor la deprinderi și abilități specifice disciplinei, precum și utilizarea metodelor moderne de învățare.

Se recomandă abordarea temelor teoretice de metodică, limba și literatura cu aplicabilitate cât mai largă în procesul instruciv-educativ.

I. Competențe disciplinare evaluate

1. DEFINITIVAT

1. Limba și literatura

Domenii de competență	Unități de competență
Comunicare	Comunicarea în relația profesor-elev
Curriculum	Elaborarea proiectului didactic
Evaluare	Evaluarea cunoștințelor elevului

2. Metodica

Comunicare	Conștientizarea exigențelor relației de comunicare a profesorului: elevii, familia, comunitatea, colectivul didactic și managerial
Curriculum	Proiectarea parcursului disciplinar: obiective cadru și obiective de referință ale disciplinei; modele ale activității de învățare; conținuturi și concepte operaționale ale acestora.
Evaluare	Tipuri de evaluare; momentele evaluării continue.
Formarea elevilor	Modelul disciplinei ca exercițiu de lectură, reflecție și transfer interdisciplinar în stilul personal de muncă intelectuală.

2. GRADUL II

1. Limba și literatura

Domenii de competență	Unități de competență
Comunicare	Comunicarea în cadrul colectivului didactic
Curriculum	Elaborarea temelor transdisciplinare
Dezvoltarea profesională	Lectura și informarea de specialitate
Formarea elevilor	Coordonarea activităților extracurriculare

2. Metodica

Comunicare	Comunicarea în colectivul de cadre didactice
Curriculum	Dezvoltarea de curriculum opțional
Dezvoltarea profesională	Diferențierea și centrarea pe elevi a demersului învățării; obiective minimale și de extensie
Evaluare	Elaborarea instrumentelor de evaluare: diagnoza, evaluare formativă continuă, evaluare sumativă

3. GRADUL I

1. Limba și literatura

Curriculum	Dezvoltarea de curriculum opțional
Evaluare	Elaborarea instrumentelor de evaluare
Formarea elevilor	Organizarea activităților practice, complementare procesului de învățare: concursuri, spectacole, simpozioane.

2. Metodica

Curriculum	Elaborarea temelor transdisciplinare
Dezvoltare profesională	Manageriat. Informatizare
Evaluare	Evaluarea parametrilor psihopedagogici
Formarea elevilor	Dezvoltarea comportamentului social.

II. Conținuturi

1. DEFINITIVAT

1. Teme de limbă

1 *Sistemul fonologic al limbii latine*

a vocalismul: clasificarea vocalelor, apofonia vocalică; modificări cantitative și calitative; diftongii;

b accentul; regulile de accentuare;

c pronunția.

2 *Structura morfo-sintactică a limbii latine*

a 1 morfologia numelui: categoriile gramaticale nominale; flexiunea substantivului, adjectivului și numeralului; tipuri de flexiune; paradigme;

2 flexiunea pronominală; clasificare;

b morfologia verbului: categoriile gramaticale; tipuri flexionare, particularități (verbe care nu se încadrează într-un tip flexionar anume);

c părțile de vorbire invariabile: adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția.

3 *Sintaxa propoziției*

a subiect, predicat, atribut, apozitie, numele predicativ, complementul;

b funcțiile sintactice ale cazurilor în propoziție;

c acordul părților de propoziție; topica părților de propoziție.

4 *Sintaxa frazei*

a coordonarea și subordonarea; propozițiile principale; propoziții subordonate;

b modurile și conjuncțiile introductive; sintaxa modurilor nepersonale;

c concordanța timpurilor în fraza latină și cazul particular al consecuției timpurilor, cu modul conjunctiv obligat, în subordonate;

d *oratio obliqua*.

5 *Lexicul limbii latine*

a componența lexicului;

b repartitia lui tematică și stilistică;

c mijloace de îmbogățire a lexicului: derivarea și compunerea;

d privire comparativă cu lexicul limbii române

6. *Caracterul latin al limbii latine*

2. Teme de literatură

1 *Literatura latină în secolul I a. Ch.*

a Gaius Iulius Caesar

1 viața și opera (*De bello Gallico*);

2 activitatea politică;

3 valoarea documentară a comentariilor;

4 contribuții la dezvoltarea limbii latine literare.

b Gaius Sallustius Crispus

1 viața și opera (*De coniuratione Catilinae*);

- 2 concepțiile istorice și politice;
 - 3 originalitatea stilistică.
 - c Marcus Tullius Cicero
 - 1 direcțiile generale ale activității cultural-literare (*In Catilinam, Orator, Pro Archia poeta*);
 - 2 concepțiile politice;
 - 3 teoria și practica oratorică;
 - 4 arta și stilul;
 - 5 contribuția la îmbogățirea limbii latine literare.
 - d Titus Lucretius Carus
 - 1 opera (*De rerum natura*);
 - 2 poezie, religie și filosofie în opera lucrețiană.
 - e Publius Vergilius Maro, poetul național al românilor
 - 1 *Cecini pascua, rura, duces*: leit-motive tematice în opera vergiliană: structurarea universului poetic vergilian.
 - f Quintus Horatius Flaccus
 - 1 viața și opera (*Carmina, Epistulae*);
 - 2 poetica clasicismului;
 - 3 teme majore ale liricii horatiene.
 - g Publius Ovidius Naso
 - 1 viața și opera (*Metamorphoseon libri, Tristia, Pontica*);
 - 2 mitul și semnificația lui;
 - 3 poezia exilului;
 - h Titus Livius
 - 1 opera; arta expresiei și construcției literare(*Ab Urbe condita*);
 - 2 concepțiile istorice și morale.
- 2 *Literatura latină în perioada imperială*
- a Petronius și romanul latin.
 - 1 condiția umană și fresca socială;
 - 2 umorul
 - b Publius Cornelius Tacitus
 - 1 viața și opera (*Historiae, Annales*);
 - 2 Valoarea documentară;
 - 3 concepțiile istorice, politice și morale;
 - 4 umanismul scriitorului;
 - 5 limba și stilul
- 3 *Literatura creștină*
- Aurelius Augustinus
 - 1 viața și opera;
 - 2 contribuția autorului la cultura antichității târzii.

BIBLIOGRAFIE

I. Pentru teme de limbă

- 1 *** *Gramatica limbii române* (coord. Al. Graur), București, 1963, vol. I-II
- 2 *** *Istoria limbii române*, vol. I (coord. Al. Graur), București, 1965; vol. II (coord. I. Coteanu), București, 1969
- 3 Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, București, 1985.
- 4 Fischer, I., *Latina dunăreană*, București, 1985
- 5 Slusanschi, D., *Sintaxa limbii latine*, București, 1984, 2 vol., ed. a II-a; 2000, ediția a III-a revăzută
- 6 Cretia, G., *Morfologia istorică a verbului latin*, București, 1999
- 7 Maria Parlog, *Gramatica limbii latine*, ed. revizuită și adăugită de G. Cretia, ALL, București, 1996, 1998
- 8 Bujor, I.I. - Chiriac, Fr., *Gramatica limbii latine*, ed. Științifică, București, 1971

2. Pentru teme de literatură

- 1 Bayet, J., *Literatura latina*, trad. de G. Cretia, București, 1972
- 2 Cizek, E., *Istoria literaturii latine*, 2 vol., București, 1994
- 3 Negrescu, D., *Literatura latină*, autori creștini, ed. Paideia, București, 1996

Traduceri

- 1 Cicero, *Opere alese*. Prefață și ediție îngrijită de G. Gutu, București, 1973, vol. I-II
- 2 Lucrețius, *Poemul naturii*, trad. de Th. Naum, prefața de T. Vianu, București, 1963
- 3 *** *Proza narativă latină*, trad. de I. Teodorescu, studiu introductiv, prezentări și note de M. Nichita, București, 1972.
- 4 Vergilius, *Eneida*, trad. în versuri de G. I. Tohaneanu, Timișoara, 1994
- 5 Vergilius, *Bucolice și Georgice*, trad. de G. I. Tohaneanu, Timișoara, 1997
- 6 Tacitus, *Annale*, trad. de Gh. Gutu, București, 1995
- 7 Tacitus, *Istorii*, trad. de Gh. Ceaușescu, București, 1998

Texte literare

(traducere și comentariu)

- 1 Lucrețius, *De rerum natura*, III, 1-30
- 2 Caesar, *De bello Gallico*, VII, 1-7
- 3 Cicero, *Pro Archia poeta*, VI, 11; *In Catilinam*, I, 1-6
- 4 Vergilius, *Bucolica a IV-a; Georgica*, II, 136-176; *Aeneis*, II, 1-56
- 5 Horațius, *Carmina*, I, 9; II, 14; III, 30; *Ars poetica*, vv. 1-37
- 6 Titus Livius, *Ab Urbe condita*, XXI, 1-10
- 7 Ovidius, *Tristia*, III, 10
- 8 Tacitus, *Annales*, I, 1-10

3. Teme de metodică

1. Școala ca sistem; Curriculum Național și politica educației naționale: opțiunea pentru studiul limbilor clasice, motivația învățării.

2. Participarea limbii latine, ca disciplină de învățământ, în Curriculum-ul Național; modele de proiectare curriculară la clasele VIII-IX și X-XIII; grile orare, corelația obligatorie, trunchi comun-CDS.
3. Pedagogia diferențiată și centrarea pe elev ca principii fundamentale ale învățământului gimnazial și liceal; obiective minimale și de extensie în proiectare, învățare și evaluare.
4. Corelarea eficientă a conținuturilor disciplinare cu competențele vizate de efortul formativ al parcursului didactic de limba latină, având ca finalitate integrarea în viața socială și profesională.
5. Pragmatismul metodei în aplicarea curriculum-ului: ce și pentru ce se învață? Necesitatea adecvării la exigențele unui învățământ modern: cum se învață?
6. Corelarea obligatorie a segmentelor de proiectare, învățare și evaluare, la toate palierele disciplinare: practica rațională a limbii, formarea reprezentărilor culturale și atitudinale, modele ale muncii intelectuale.
7. Proiectarea parcursului disciplinar:
 - a) obiective cadru, de pedagogie generală;
 - b) obiective de referință ale disciplinei, cu modele de activități de învățare;
 - c) conținuturi și concepte operaționale ale acestora.
8. Strategii didactice ale învățării:
 - a) traducere și interpretare de text (vocabular, gramatică, abilități referențiale și răspunsul personal);
 - b) cunoștințe despre limbaj (etimologii, terminologii, mecanismul interior al limbii și evoluția sensurilor);
 - c) lumea romană (cunoștințe actualizate despre lumea greco-romană, comparația și răspunsul personal).
9. Evaluarea (obiective ale evaluării, tipuri de evaluare, tehnici specializate: diagnoza, evaluarea continuă, evaluare formativă și sumativă).
10. Modelul disciplinei ca exercițiu de lectură, de reflecție și de transfer interdisciplinar, la nivelul proiectării, al învățării și al evaluării.
11. Evaluarea continuă a randamentului profesional în sistem; exigențe profesionale ale relației cu elevii, cu școala, cu comunitatea; manageriat; informatizare.

BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE

1. Dragulescu, C., Perfecționarea metodologiei predării, Buc., 1978;
2. Ionescu, M., Lecția între proiect și realizare, Ed. Dacia, 1982;
3. Leric, I., Jocuri instructive în predarea limbii latine, în Rev. de ped., nr. 7/1980;

BIBLIOGRAFIE FACULTATIVĂ

1. Philippe Meirieu, L'école, mode d'emploi, ESF, 1991
2. F.R. Adrados, Didáctica de las humanidades clásicas, Madrid, 1990

TEMATICA DE SPECIALITATE PENTRU GRADUL AL II-LEA

1 Teme de limbă

1 *Caracterul indo-european al limbii latine*

Trăsături indo-europene comune și trăsături specifice uzului italic.

2 *Scurta privire asupra evoluției limbii latine până în secolul al VI-lea p. Ch..*

Periodizare. Răspândirea limbii latine. Latina cultă și latina vulgară. Latina dunăreană, baza limbii romane. Latina - limba de cultură și civilizație în Evul Mediu și în Renaștere.

3 *Sistemul fonologic al limbii latine*

Situația din sec. I . Ch.. Principalele transformări fonetice în latina târzie; moștenirea lor în limba romană.

4 *Sistemul morfo-sintactic al limbii latine*

Evoluția de la structura dominant sintetică la structura dominant analitică. Utilizarea cazurilor și a prepozițiilor, concurența între formele verbale sintetice și analitice. Specificul moștenirii sistemului morfo-sintactic latin al limbii romane.

5 *Fraza latină.*

Originea subordonării și evoluția ei în istoria limbii latine. Consecutio temporum. Concordanța cu modul indicativ. Oratio obliqua. Situația din latina vorbită și reflectarea ei în limbile romanice.

6 *Lexicul limbii latine.*

Clasificarea pe origini. Procedeele de îmbogățire a lexicului. Contribuția lexicului latin la formarea lexicului cultural internațional.

2. Teme de literatură

1 *Civilizația romană. Particularități și evoluție.*

2 *Genurile și speciile latine din perspectiva diacronică.*

- a. epopeea latină de la Vergilius la Lucanus;
- b. lirica latină: Catullus, Horatius, Ovidius;
- c. satira și epigrama latină: Lucilius, Horatius, Martialis și Iuvenalis;
- d. comedia latină: Plautus și Terentius;
- e. romanul latin: Petronius și Apuleius;
- f. dialogul filosofic latin: Cicero, Seneca, Augustinus;
- g. istoriografia latină. Concepția despre scrierea istoriei. Dimensiunea educativă și retorică: Sallustius, Caesar, Titus Livius, Tacitus, Suetonius;
- h. retorica și poetica latină. Problematică, evoluții și opțiuni stilistice. Cicero și retorica epocii sale. Poetica lui Horațius. Retorica la Quintilianus și Tacitus;
- i. evoluția biografiei latine: Cornelius Nepos, Suetonius;
- j. proza creștină: Lactantius;
- k. poezia creștină: Prudentius.

BIBLIOGRAFIE OBLIGATORIE

1. Pentru temele de limbă

1. *** *Istoria limbii romane*, vol. I, (coord. De I. Iordan), ed. Academiei, 1965
2. Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine. I. Substantivul*, București, 1995
3. Fischer, I., *Latina dunăreană*, București, 1985

2. Pentru temele de literatură

1. Cizek, E., *Istoria literaturii latine*, voll. I-II, ed. Adevărul, București, 1994
2. Cizek, E., *Evoluția romanului antic*, voll. I-II, BPT, București, 1961
3. *** *Scriitori greci și latini. Mic dicționar*, București, 1978
3. Grimal, P., *Civilizația romană, trad. E. Cizek, vol. I-II, București, BBT, 1973*

BIBLIOGRAFIE FACULTATIVĂ

1. Cizek, E., *Mentalități și instituții romane*, București, Globus, 1998
2. Grimal, P. și alții, *Rome et nous. Manuel d'initiation à la littérature et à la civilisation romaines*, Paris, 1976
3. Grimal, P., *Seneca sau conștiința imperiului*, trad. rom., București, 1995
4. Grimal, P., *Tacit*, trad. rom., București, 1999
5. Martin, R. - Gaillard, J., *Les genres littéraires à Rome*, Paris, 1979
6. Michel, A. - Nicolet, C., *Cicero*, Paris, 1961
7. Nichita, M., *Studiu introductiv la Horațius, Opera Omnia*, București, 1980
8. Perret, J., *Virgile*, Paris, 1966
9. Grimal, P., *Le lyrisme à Rome*, Paris, 1978
10. Leeman, A.D., *Orationis ratio*, Amsterdam, 1963
11. Rostagni, A., *Storia della letteratura latina*, revăzută și completată de I. Lana, voll. I-III, ed. a treia, Torino, 1964
12. Sullivan, J. P., *The Satyricon of Petronius. A Literary Study*, Londra, 1968

TEMELE DE METODICĂ pentru gradul al II-lea și perfecționare corespund temelor de metodică indicate în programa pentru definitivat.

GRADUL I

TEMATICA ORIENTATIVĂ A LUCRĂRILOR METODICO-STIINȚIFICE

1. Etape ale constituirii gramaticii în antichitatea romană. *Elemente de contact și influențe în gramatica limbilor clasice. Terminologia gramaticală în latină și romană. Influența greacă în sintaxa latină.*

2. Aspecte practice și didactice în analiza morfologică a numelor latine. *Formula structurală maximală și diferitele ei concretizări: flexiune tematică vs. flexiune atematică; tipuri de derivate și compuse: implicații morfologice și fonetice.*

3. Sistemul verbal latin: moștenire indo-europeană și inovații specifice. *Infectum și perfectum: criteriul aspectual în structurarea sistemului verbal latin. Metode de predare a verbului.*

4. Numele verbale în latină. *Aspecte particulare ale uzului infinitivului în latină și în romană. Propozițiile participiale în Analele lui Tacitus.*

5. Numeralul latin: origini și evoluție. *De la indo-europeană la limbile romanice. Modalități particulare de exprimare a numeralelor și implicații sintactice.*

6. Consecutio temporum și spiritul limbii latine în spațiul roman. *Consecințe la nivel morfologic și implicații sintactice. Oratio obliqua și consecutio temporum. Aspecte didactice în deprinderea consecuției timpurilor: situația în limba română și în principalele limbi romanice. Stilul direct și indirect la Caesar.*

7. Latina medievală între continuitate și livresc. *Rădăcinile latinei medievale, etapele evolutive și domeniile de utilizare. Latinitas mediaevalis și istoria celor trei țări române: monumentele latinești de pe teritoriile românești.*

8. Școala ardeleană și latinitatea limbii române. *Manifestări culturale și implicații didactice.*

9. Palaeographia perennis: *tipurile de scriere latinească și reprezentările lor pe teritoriile țărilor române: tăblițele cerate de la Rosia Montană, documentele de cancelarie, manuscrisele literare, cronicile, istoriografia română de limbă latină. Implicații didactice.*

10. Metode specifice în predarea metricii latine. *De la versus Saturnius la hexametrul dactilic epic; metrii horatieni. Evoluția ritmului cantitativ: implicații morfologice și sintactice. Poezia latină medievală și ritmul accentual.*

11. Eminescu și clasicismul latin: *motive antice, traduceri, ritmuri și forme poetice adoptate.*

12. Începuturile literaturii artistice latine: *rădăcini italice și modele grecesti. Manifestările preliterate și ecourile lor în literatura cultă. Sistemul roman de valori și implicațiile lui în dezvoltarea literaturii culte latine.*

13 Epopeea latină de la Naevius la Lucan. Tensiunea dintre mit și istorie. Naevius și epopeea în versuri saturnine: structura poemului “Bellum Punicum” și specificul roman al epopeii. Reflectarea în literatura antică și receptarea. **Poemul “Annales” al lui Ennius, model pentru epopeea latină în hexametri dactilici: structura poemului și ecourile ei în poezia vergiliană; “pater Ennius” și poemul lucrețian.** “Eneida” lui Vergilius: un palimpsest al literaturii antice. Poetica spațiului și timpului în epopeea vergiliană. “Metamorfozele” lui Ovidius sau poezia între epopee și elegie. Configurații ale mitului în “Metamorfoze”. Condiția umană la Ovidius între epic și tragic. “Pharsalia” lui Lucan: o anti-Eneidă. Retorica divinului în “Pharsalia”. Ideologie și polemică în poemul lui Lucan.

14 Istoriografia romană de la analistică la monografie. Annales maximi și începuturile istoriografiei romane: primii reprezentanți, implicații ideologice și sociale. Valoarea literară și stilul primelor opere istorice. Tehnica prezentării evenimentelor istorice la Caesar. Limba și stilul comentariilor lui Caesar. “Popularul” Sallustius sau istoria ca monografie. Concepțiile istorice și politice ale lui Sallustius. Titus Livius și istoria ca literatură: elemente dramatice în “Ab Urbe condita”. Portrete de mari personalități la Titus Livius Tehnica narativă la Titus Livius. Funcția digresiunilor în narațiunea lui Titus Livius. Poetica istoriei la Tacitus. Descriptio la Tacitus. Tehnica prezentării fenomenelor istoriei la Ammianus Marcellinus. Fama et rumor la Suetonius. Influențe ale istoriografiei romane în istoriografia românească veche. Epitoma latină cu aplicații la Eutropius. Funcțiile elementului anecdotic în construcția biografiilor imperiale suetoniene. Figurile lui Sulla și Marius la Sallustius.

15 Teatrul la Roma. Rădăcini italice și modele culturale. Adaptarea comediei grecești la specificul publicului roman. Terentius, o voce din cercul Scipionilor: conflictul dintre două sisteme de educație. Tragedia romană de la fabula praetexta la Seneca. Seneca și tradițiile tragediei clasice greco-romane.

16 Satira latină de la Lucilius la Iuvenalis. Elemente moralizatoare în literatura latină. Satira și satira: originile și evoluția satirei romane. Satira de la invectivă virulentă la sermones. Viața romană oglindită în satirele lui Horatius Iuvenal. is Facit indignatio versus: un retor travestit în critic al moravurilor. Satirele lui Persius și filosofia Porticului. Mesajul moral și civic al operei lui Phaedrus.

17 Genul epistolar la Roma. Romanul epistolar ciceronian. Seneca și Epistulae ad Lucilium sau filosofia ca viață. Un maestru al genului epistolar: Pliniu cel Tânăr.

18 Oratoria romană între teorie și practică. Teorie și practică oratorică la Cicero. Bazele culturale și tehnicile educației oratorice la Quintilian. Seneca Retorul și educația oratorică. Elementele fundamentale ale retoricii latine clasice. Retorica și filosofie la Cicero. Verres, Catilina, Clodius: pentru o tipologie a personajului acuzat în oratoria ciceroniană.

19 Eruditia și filosofia la Roma. Progresul moral și progresul gândirii religioase la Lucilius. Progresul istoric al artelor în tratatele ciceroniene. Noua concepție despre humanitas și sensul aventurii civilizației la Cicero. Dialogul spiritual al lui Cicero cu Lucretius pe tema misiunii civilizatoare divine a omului. Poemul lucretian al condiției umane. Varro și istoria civilizației: între nostalgia timpurilor ancestrale ideale și optimismul progresului uman. Bucolica a IV-a a lui Vergilius și arta interferențelor planurilor temporale: anunțarea vârstei de aur, reîntoarcere

în trecut sau proiectare în viitor? “Georgicele” lui Vergilius: un poem al vieții și al morții. Proporția de aur în antichitate și structura “Georgicelor”. Platon, Pitagora și Vergilius: un excurs doct în universul poetic vergilian. Poetica elementelor în “Eneida” lui Vergilius și structura poemului. Horatius și conștiința auctorială a scriitorului latin. Arta dialogului la Cicero. Umanismul lui Tacitus. Ovidius, poeta doctus. Cicero, homo universalis. Cosmic și uman în poezia lucrețiană. Drama exilului la Cicero și Ovidius. Libertas la Tacitus. Simbolistica semnelor mantice la Vergilius. Fizica, logica și etica la Seneca.

20 Romanul latin și elemente românești în literatura latină. *Parcursul inițiativ în Metamorfozele lui Apuleius. Romanescul Metamorfozelor lui Ovidius.*

21. Teme majore ale liricii latine și receptarea lor în cultura posterității. *Amor și Roma la Propertius. Ecouri horatiane în lirica lui Prudentius. Receptarea lui Horatius în literatura română.*

23. Registre stilistice ale limbii latine. *Comicul de limbaj în piesele plautine. Fenomene de limba vorbită în opera lui Petronius. Arta compoziției în opera lui Prudentius. Structura compozițională în Dialogus de oratoribus. Arta portretului la Suetonius. Analiza stilistică a unei cărți la alegere din opera ovidiană. Particularități ale limbajului lui Lactantius în De mortibus persecutorum. Tipare ale perioadei în Catilinare.*

24. Lexicul latin și vitalitatea lui în cultura modernă. *Niveluri lexicale în Cena Trimalchionis. Locul lexicului latin în constituirea vocabularului internațional. Terminologia tehnică de origine clasică în limbile moderne (cu referire specială la limba română). Contribuția lui Augustinus la formarea terminologiei creștine. Tipuri de asimetrie lexicală în Analele lui Tacitus. Terminologia latină a vestirii lui Mesia în traduceri latine ale Vechiului și Noului Testament.*

25. Literatura creștină de limba latină. Augustinus și latina lui Cicero. *Modelul cetății lui Dumnezeu la Augustin. Apologetica creștină la Lactantius. Teologia luminii în Evanghelii. Apariția literaturii creștine de limba latină. Evoluția conceptului de thanatos în Vechiul și Noul Testament.*

Actualele programe sunt valabile în sesiunea din august 2001

PROGRAMA DE PERFEȚIONARE LIMBA ȘI LITERATURA LATINĂ

Se propune profesorilor de limbi clasice din învățământul preuniversitar, în cadrul programului de formare continuă, organizarea zonală (prin sponsorizări locale) a unor întâlniri de sfârșit de săptămână, cu invitarea, pentru 1-2 conferințe, a câte unui cadru didactic universitar.

Teme prioritare propuse:

- 1. Integrarea predării limbilor clasice în învățământul umanist modern:**
 - *limbile clasice ca bază a vocabularului tehnic modern;*

- *limbile clasice ca bază a limbii cultivate, a exprimării literare;*
- *unde duce ignorarea învățământului clasic? Exemplul anilor ‘50.*

2. Actualitatea culturală a marilor autori clasici:

- *Homer și Vergilius în viziunea veacurilor ulterioare;*
- *Thucydide și Tacitus ca modele de interpretare politico-istorică;*
- *Lirica antică - izvor de meditație pentru poeții moderni.*

3. De la latină la română- două milenii de evoluție:

- *stratul latin al limbii romane, în componentele sale fundamentale;*
- *stratul latin și substrat în limba română;*
- *stratul latin și superstraturi ulterioare în limba română;*
- *relatinizarea limbii române și a limbajului internațional.*